

מגילת אסתר

מחורבן בית ראשון ועד למגילת אסתר

בית ראשון נחרב על ידי נבוכדנאצר מלך בבל בשנת גש"ל"ח 3338 לבריאת העולם (שנת 422 לפנה"ס) בגלל שלושת העבירות של עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים. סיפורי הזוועות של חרבן בית ראשון, מיליוני ההרוגים שנטבחו ונשחטו, האסונות שפקדו את עם ישראל ולא פסחו על אף יהודי בדרך כזו או אחרת, הגלות הראשונה והגרוע מכל חרבן בית ראשון, הותירו בעם ישראל שבר גדול שבוודאי עבר גם לדורות הבאים...

מי היה נבוכדנאצר ולמה דווקא הוא נבחר להיות מחריב הבית הראשון ?

את השאלה הזו שאל הנביא ירמיה את הקב"ה כפי שמובא **במסכת סנהדרין צ"א** :
(ירמיה יב) (א) צַדִּיק אֶתֶּה ה' כִּי אָרִיב אֶלֶיךָ אֶךְ מִשְׁפָּטִים אֲדַבֵּר אוֹתְךָ בַּיּוֹם הַזֶּה רְשָׁעִים צְלוּזָה שְׁלֹו כָּל בְּגָדֵי בְגָד: (ב) זָטַעְתָּם גַּם שָׂרְשֵׁו יִלְכוּ גַם עָשִׂו פָּרִי (מקב) ירמיה לדעת את דרכי הנאה של הקב"ה, מדוע דרכו של נבוכדנאצר ? מאי אהדרו ליה ? (מה ענו לו ?) (ירמיה יב,ה) כי את רגלים רצתה וילאוף ואיך תתנוורה את הסוסים ובארץ שלום אתה בוטחו ואיך תעשה בגאון הירדה: (ומכרת הנארא את הדברים...) משל לאדם אחד שאמר: יכול אני לרוץ ג' פרסאות (כ- 12 ק"מ) לפני הסוסים (מהירות גבוהה יותר מהסוסים) בין בצעי המים (בתנאים קשים, קפוא). נזדמן לו רגלי אחד (13) רץ לפניו ג' מילין (כ- 3.5 ק"מ) ביבשה (בתנאים סבירים) ונלאה (והתעייף), אמר לו: (האנא לאתו אדס) ומה לפני רגלי כך (אם מולי לא הוצחת לרוץ...) לפני הסוסים על אחת כמה וכמה (אתה מתיימר לרוץ מהר יותר מהסוסים ?!) ומה שלשת מילין כך (3.5 ק"מ לא הוצחת לרוץ...) ג' פרסאות על אחת כמה וכמה ! ואתה מדבר על 12 ק"מ ?! ומה ביבשה כך (ואם בתנאים רגישים לא עזמת...) בין בצעי המים על אחת כמה וכמה (אתה מתפאר שתוכל לרוץ בתנאים של אדמה קוצית ?!) אף אתה (ירמיה - כלע) ותמהה) ומה בשכר ארבע פסיעות, ששילמתי לאותו רשע (נבוכדנאצר) שרץ אחר כבודי, אתה תמיה ?! כשאני משלם שכר לאברהם יצחק ויעקב שרצו לפני כסוסים עאכ"ו, היינו דכתיב (ירמיה כג,ט) לנבאים וְשִׁבְר לְבִי בְּקֶרְבִי רוּחֹו כָּל עֲצֻמוֹתַי הָיִיתִי כְּאִישׁ שֹׁכֵר וּכְגֹבֵר עֲבָרוּ יַיִן מִפְּנֵי ה' וּמִפְּנֵי הַבְּרִי קָדְשׁוֹ: (פירוש של דבר הוא, צא ולמד, אם נבוכדנאצר רשע זה בעבור 4 פסיעות שפסע לכבוד הקב"ה קיבל שכר להיות מלך גדול, מה אדף שכר של יהודי שומר תורה ומצוות !!!)

(כלע הנארא) הני (לא) ד' פסיעות מאי היא ? (ומהן אותן 4 פסיעות שפסע נבוכדנאצר שפסען זכה למלכות כלל צולמית ?)

כדי לענות על השאלה חוזרת הגמרא לתקופת חזקיהו המלך הצדיק, בשנת גיר"ג 3213 לבריאת העולם (547 לפנה"ס) לאחר שסנחריב מלך אשור היגלה את עשרת השבטים וניסה לכבוש גם את ממלכת יהודה, כאשר צר סנחריב מלך אשור על ירושלים, היכה מלאך ה' את כל צבאו של סנחריב **(מלכים ב - יט, לה)** ויהי בלילה ההוא ויצא מלך אשור ויהי במונה אשור מאה שבועים וזמשה אף וישכמו בבקר והיה כלם פגרים מתים: ואיזה לילה זה היה - בלילה ההוא ? ליל הסדר !!!

דכתיב (כתוב ג...) (ישעיה לט,א) בעת ההוא שלחו מרדך בלאדן בן בלאדן בכול ספרים ומנזרה אל זזקיהו וישמע בי זזקה ויזזק: (אלאת האמרא) משום כי חלה זזקיהו ויזזק, שדר ליה ספרים ומנחה? (רק אלא חזקיהו אמא היה חלה fe fe לאלא אמא אמנות?) אין (כן, ומארת האמרא...) (דברי הימים-ב לב,לא) וכן במליצי שרי בכל המשלזזים עליו לדרש המופת אשר היה בארץ דאמר רבי יוחנן: אותו היום שמת בו אחז (אביו הרע fe חזקיהו) שתי שעות היה (קיצר הקב"ה את היום שמת בו אחז, כדי אלא יספיקו להספיד את אחז אלא רשעותו) וכי חלה זזקיהו ואיתפח (וכאשר חלה חזקיהו אמא והמריא) אהדרניהו קודשא בריך הוא להנך עשר שעי ניהליה, (החזיר הקב"ה את אתן 10 שעות החסרות אמחזור הקבוצ fe העה)

רקע לדברים: הנביא ישעיה בא להוכיח את זזקיהו המלך על זה שלא התחנך ולא הביא בניס לעולם, שנאמר (מלכים ב – פרק כ) [א] - בימים ההם חלה זזקיהו למות ויבוא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו זה אמר ה' צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה: הסביר זזקיהו המלך לנביא ישעיה כי ראה ברוח הקודש שהילדים שלו לא ישמרו תורה ומצוות ולכן העדיף שלא להתחנך ולהביא ילדים שכאלו לעולם. גער בו הנביא ואמר לו אם הקב"ה החליט שאלו יהיו הילדים שלך מי אתה שתשנה זאת? מדוע אתה מתערב נגד החלטות משמים? לכן דנו אותך למוות. אמר זזקיהו המלך לישעיה הנביא, אתה צודק, חתן אותי עם הבת שלך!!! ענה לו הנביא למה? הלא נגזר עליך למוות. ענה לו זזקיהו - בן אמוץ כלה נבואתך וצא, שכך מקובלני מבית אבא אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל יתיאש מן הרחמים.

(ומתארת האמרא e...) [ב] וישב זזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה': (ולאחר שהתפלל חזקיהו מקרות אלו, והתחייב להתחנך ולהביא ילדים, הקב"ה קיבל את תפלתו, וכדי להוכיח לו אמחזר צוונן החזיר הקב"ה את אתן 10 שעות אחרנית) דכתיב (ישעיה לח,ח) הנני משיב את צל המעלות אשר ירדה במעלות אוזו בשמש אזורנית אשר מעלות ותשב השמש עשר מעלות במעלות אשר ירדה: אמר להו: (באותו זמן אלא אלא בלאדן איון את מנוחת הצהריים, ומקב אמצדיו שיצרו אותו בזמן כמו יום לפני הקיצה, והנה המש אמאנת אקבוצ 10 שעות, מתצורר בלאדן והוא בטוח אפסי כמות השנה אצבר, אמצדיו אכחו אהצורו ומאדבר כבר ביום האחרת) מאי האי? (אלא בלאדן את אמצדיו - מה קורה כאן?) אמרו ליה: זזקיהו חלש ואיתפח (סיכרו על זה חזקיהו אמא ישראל חלה ומתראש ושהקב"ה אצר אכבדו את המש 10 שעות), אמר: איכא גברא כי הכי? (יש אדם אצבורו אמנת סודי אולא?) ולא בעינא לשדורי ליה שלמא? (ואנתו אלא חלה אמנות אצרת אצרה?) כתבו ליה: (כתבו אצרת אצרה) שלמא למלכא חזקיה, (אמנות אמא חזקיה) שלם לקרתא דירושלם (אפס אציר ירושלים), שלם לאלהא רבא (אפס אלאוקיס האדולא).

נבוכדנאצר, ספריה דבלאדן הוה (שהיה הסופר fe אמא בלאדן בן בלאדן). ההיא שעתא, (באותו הזמן) לא הוה התם (א לא היה עס) כי אתא, (כאשר בא) אמר להו: (אלא אתם) הכי כתביתו? (איך כתבתם?) אמרו ליה: הכי כתבינן, (הראו לו ואמרו ככה כתבנו) אמר להו, (אמר להם בתמינה...) קריתו ליה אלהא רבא, וכתביתו ליה לבסוף?! (קראתם לו אלאוקיס האדולא ורשתתם אותו אחרון?!), אמר, אלא הכי כתבו (אלא כך יש לכתוב) שלם לאלהא רבא, (קודם כל אלאוקיס) שלם לקרתא דירושלם (אח"כ הציר ירושלים), שלם למלכא חזקיה (ואלכסול אמא חזקיה). אמרי ליה, קרינא דאיגרתא איהו ליהווי פרוונקא (קורא האצרת הוא יהיה חלה), כלאמר אס אתה רובה אמנות תרדול אתה אחרי חלה... (חלה)

רהט בתריה (ר' נבוכדנאצר אחריה'ס) כדרהיט ארבע פסיעות, (כאשר פסע נבוכדנאצר 4 פסיעות) אתא (בא מלאך) גבריאל ואוקמיה (ואצר אותו) אמר ר' יוחנן, אילמלא בא גבריאל והעמידו, לא היה תקנה לשונאיהם של ישראל (אם המלאך גבריאל לא היה צור את נבוכדנאצר, לא הייתה אפשרות ליהודים לצבור מנאי עולאיהם)

המהרש"א (רבי שמואל אידליש) אומר בפירושו לסנהדרין: למעלה מ-2,000 שנה מאז שנחרב בית ראשון, אנו עושים שלושה צעדים בתפילת 18 כדי לתקן את צעדיו של נבוכדנאצר, ואומרים יהי רצון שייבנה בית המקדש, כי בגלל הצעדים שלו נחרבו בתי המקדש.

בפסיקתא ובמדרש כתוב שנבוכדנאצר פסע שלוש פסיעות, וזכה שבזכות אותן שלוש פסיעות עמדו שלושה מלכים מביתו – **נבוכדנאצר**, בנו-**אוויל מרודך** ונכדו-**בלשצאר**.

שואל **החפץ החיים** (רבי ישראל מאיר הכהן) **שלושה צעדים (לפי מדרש) או ארבעה צעדים (לפי גמרא)?**

והתשובה היא – **שלושה וחצי צעדים**. כאשר הרים נבוכדנאצר את רגלו להתחיל את הצעד הרביעי, אז עצר אותו המלאך גבריאל. המדרש – לא מחשיב את חצי הצעד, הגמרא – כן מחשיבה.

את השכר של **חצי הצעד** קיבלה **ושתי** שהייתה בתו של בלשצאר ומלכה עם אחשוורוש רק במשך **חצי מלכות**, משום שאחשוורוש הוציא אותה להורג על שלא הסכימה להגיע ערומה למשתה שלו. וידוע של-ושתי לא הייתה שום בעיה להופיע ערומה בפני השרים ולקיים את דרישת המלך, ואם כן **למה סירבה לבקשת המלך?**

התשובה – המלאך גבריאל, אותו מלאך שעצר את נבוכדנאצר מלהשלים את הצעד הרביעי שאז לא היו היהודים יכולים לעמוד מפניו של נבוכדנאצר, עצר את ושתי בחצי מלכותה, שאם הייתה נשארת בחיים, הייתה מתחברת לעצתו של המן להשמדת עם ישראל, ולא היו היהודים יכולים לעמוד כנגד הגזירה.

ואיך עצר המלאך גבריאל את ושתי?

כאשר המלך אחשוורוש ואורחיו "תפסו ראש" במשתה היין, החלו להתנוכח מי האישה היפה בעולם. זה אומר המדיות יפות, האחר אומר הפרסיות יפות, ואחשוורוש אומר אשתי הבבלית הכי יפה. אמרו לו באמת?! בוא נראה תביא אותה... **(מגילת אסתר א,יא)** **לְהָבִיא אֶת וְשֵׁתִי הַמְּלִכָה לְפָנָי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מְלָכוֹת לְהָרְאוֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת יָפְיָהּ כִּי טוֹבֶת מִרְאָה הִיא:** אבל רק... **בְּכֶתֶר מְלָכוֹת!**

הגמרא במסכת **מגילה יב/ב** מבארת של-ושתי לא היתה בעיה להופיע ערומה (**ה'איה' ה'מארא בתמיהה**) **ותמאן המלכה ושתי?! מכדי פריצתא הואי**, (**ה'א פ'ר'וה' ה'ייתה, שה'... דאמר מר, שניהן (neil elienk) לדבר עבירה נתכוונו. (אם כ'..)** מאי טעמא לא אתאי? (**מה ה'ט'ט' ק'א' ה'ת' ?**) אמר רבי יוסי בר חנינא, מלמד שפרחה בה צרעת, במתניתא תנא, בא גבריאל ועשה לה זנב.

לומר שפרחה בה צרעת ושכזאת בוודאי לא יכלה לעמוד בפני השרים. והדימוי שנעשה לה זנב הוא בנמשל, כמו שהזנב מסמן את סופה של הבהמה, גם כאן בא המלאך גבריאל וסיים את **תקופתה** = **חצי הצעד** של ושתי.

מגילת אסתר = הסתר פנים

מדוע אנו קוראים מגילת אסתר ולא מגילת מרדכי ואסתר? התשובה היא בעצם המילה "מגילת אסתר". **מגילה** = לשון גילוי. מצד שני – **אסתר** = הסתר פנים. מגילת אסתר היא הספר היחיד בתנ"ך ששמו של הקב"ה אינו מופיע במפורש במגילה, אולם ההנהגה של הקב"ה בהחלט בולטת בסיפור המגילה.

ישנן תקופות שבהם עם ישראל במעשיו גורם לכך להרחקת השכינה ממנו, ואז הקב"ה מנהיג אותנו מתוך **"הסתר פנים"** רמז לכך יש בפסוק (**דברים לא,יח – וילך**) **וְאַנְכִי הִסְתֵּר אֶסְתֵּיר פָּנָי בַּיּוֹם הַהוּא עַל כֹּל הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה כִּי פָנָה אֵל אֱלֹהִים אֲזָרִים:**

הרב זמיר כהן נותן דוגמא להסתר פנים כפי שגם היה בתקופת השואה, וזו גם התשובה לשאלה הידועה – **איפה היה הקב"ה בשואה?**

מספר **הרב זמיר כהן** משל בו אבא אחד מתרה בילד שלו, "*תִּכְּתֵב לִי בְּהַצָּבָה הַזֶּה*" כי *הַצָּבָה הַזֶּה* הם *רֵצִית וְלִי מַתְאֵימִית לְהִיּוֹת חֲבֵרִית*", כמה שהאבא מנסה להתריע בפני הילד ולהפחיד אותו, הילד לא מוותר והוא רוצה לצאת. בסופו של דבר האבא אומר לילד **"אתה לא רוצה לצאת? טוב, תכתוב לי ותראה מה החברה יצא לך, אבא לא תצפה שאני אבא ואצטר לך, כי אתה מראה לא מוכן לצאת בקול"**

יוצא הילד החוצה בשמחה לשחק עם "החברים" החדשים, ואז הוא מגלה שאותם חברים לא בדיוק שמחים בהצטרפותו, ומתחילים ברוע שלהם להכות בו מבלי רחם באותו הזמן האבא מציץ דרך שלבי התריסים ורואה כיצד מכים את בנו ללא רחם, ומחכה... ואז בשלב מסוים יוצא האבא אל בנו מושיעו מ"חבריו" ומחזירו הביתה.

מי שיראה רק את הדקות הבודדות בסיפור שבו מרביצים לילד, והאבא מציץ דרך התריס ולא עושה דבר, בוודאי שיבוא ויגיד שאותו אבא חסר לב, אבל אם הוא יראה את התמונה המלאה, כמה האבא ניסה למנוע מהילד לצאת והילד לא שומע, אז הוא כבר ישנה את דעתו ויאמר – מגיע לילד!! זוהי הנהגה של הסתר פנים כפי שהייתה בתקופת אסתר ומרדכי וכפי שהייתה גם בתקופת השואה.

בתקופת השואה "תנועת ההשכלה" התעקשה ללכת ולהתערבב בין הגויים ולא שמעו בקול אבא שאמר לנו במעמד הר סיני (**שמות יט, ו-יתרו**) **וְאַתֶּם תְּהִיוּ לִי בְּמַלְכֹּת כְּהִנֵּים וְגוֹי קָדוֹשׁ**. המילה קָדוֹשׁ משמעותה **נבדל**, כלומר אל תתערבב בין הגויים, אתה נבדל מהם, כן, מה לעשות יהודי זה יהודי וגוי זה גוי, ויהודי צריך לשמור על הייחוד שלו על הרוחניות הגבוהה שלו, ואם אתה חושב שתפקידך להתערבב בין הגויים ולהיות כמוהם... התשובה היא לא!!! והראיה לכך שבכל מקום שבהם היהודים מנסים להתערבב בין הגויים ולהיות כמוהם – משם צומחת הצרה...

צדקיהו המלך בן יאשיהו ונכדו של הנביא ירמיה מבתו חמוטל, היה מלך צדיק שנתמנה על ידי נבוכדנאצר לשלוט בישראל וגם בעמון מואב אדום צור וצידון. אבל צדקיהו המלך שהושפע מעבדיו ומרד בנבוכדנאצר וגם הפר את נדרו בכך שסיפר שראה את נבוכדנאצר אוכל ארנבת חיה, נענש על ידי נבוכדנאצר לאחר שנתפס באזור יריחו (**מלכים ב-כד,ה**) **וַיִּרְדְּפוּ זָיִל כְּשָׂרִים אֲזָר הַמְּלָךְ וַיִּשְׁלְחוּ אֹתוֹ בְּעֶרְבוֹת יְרֻחוֹ וְכֹל זָיִלוֹ נָפְצוּ מֵעֵלָיו:** בעונש אכזרי ביותר.

אמר לו נבוכדנאצר, המראה האחרון שתראה בחיך הוא שבניך נשחטים (**מלכים ב-כד,ז**) **וְאַתְּ בְּנֵי צַדִּיקָהּוּ שְׁחוּטוּ לְעֵינָיו וְאַתְּ עֵינֵי צַדִּיקָהּוּ עוֹר וַיֵּאסְרֵהוּ בְּנוֹשְׁתִּים וַיְבִאֵהוּ בְּבֶל:** צדקיהו מלך ישראל מתחיל את גלות בית ראשון בחשיכה בעיוורון שהיא התחלתה של תקופת הסתר הפנים.

כל המיצר לישראל נעשה ראש

הקב"ה גם כאשר הוא מעניש את עם ישראל, הוא לא ייתן לעם ישראל ליפול בידיים של אדם פשוט, אלא הוא יהפוך את אותו אדם לאיש גדול ורק אח"כ ימסור את ישראל בידיו. את יסוד הדברים לומדים מהספור בגמרא **גיטין נ"ב אונקלוס בר קלוניקוס** (מ' שכתב את תרגום אונקלוס) **בר אחתיה דטיטוס הוה (היה בן אחותו fe טיטוס הרשע שהרס את בית המקדש), בעי לאיגיורי, (רצה להתעוור) אזל, אסקיה לטיטוס בנגידא (הפק והצלה את טיטוס באוב), אמר ליה (ake את טיטוס באוב), מאן חשיב בההוא עלמא ? (מ' שחשב על בעצמו משהוא ?) אמר ליה - ישראל.** (ake אונקלוס את טיטוס) מהו לאידבוקי בהו ? (האט כדאי לי להידבק בהט ?) אמר ליה: מלייהו נפישין (דבריהם מרובים) ולא מצית לקיומינהו (ולא תצליח לקיימם) זיל איגרי בהו בההוא עלמא, (פק ותתעורר ביהודים בעולם הזה) והוית רישא (ותהיה פשעיה עוכליה הלקו שבי לפני צר: כל המיצר לישראל נעשה ראש.

מדברי הגמרא עולה כי כל מי שהוא צורר לעם ישראל חייב להיות אדם גדול ומנהיג של אומה גדולה, וזאת משום שגם כאשר הקב"ה מעניש את עמו, משום כבודם של ישראל הוא מפילם רק בידי שליט גדול ולא בידי אדם פשוט ושפל.

נבוכדנאצר שהיה הסופר של בלאדן בן בלאדן זכה ועלה לגדולה בזכות אותם ארבעה צעדים והפך להיות מלך האימפריה הבבלית.

כ-70 שנה אחרי כאשר בבבל מלך בלשצאר נכדו של נבוכדנאצר, הציע כורש מלך פרס לחמיו מלך מדי לצאת למלחמה נגד בלשצאר. בקרב הראשון הוכו פרס ומדי קשות על ידי בלשצאר ואז התפלל כורש מלך פרס לקב"ה ואמר אם תיתן בידי את ראש בלשצאר אני אבנה בחזרה את בית המקדש שהבבלים הרסו.

באותו לילה ערך בלשצאר משתה שבו הוצאו והשתמשו בכלי בית המקדש, ואז הם ראו יד שיצאה מן הקיר וכתבה על הקיר **(דניאל ה,כה) מְנַא מְנַא תְּקַל וּפְרָסִין:** כאשר הוזמן דניאל לפרש לבלשצאר המבוהל את פשר הדברים, ענה לו דניאל כי מלכותו תיפול בידי פרס ומדי, ואכן כבר באותו לילה נרצח בלשצאר על ידי אחד מעבדיו אשר כרת את ראשו ומסרו לכורש מלך פרס.

כורש מלך פרס ומדי מיד קיים את נדרו והודיע ליהודים שהם יכולים לעלות לישראל ולבנות את בית המקדש והוא אף מימן את העלויות – הצהרת כורש.

לאחר מותו של כורש לא היו לו בנים, ושאלו - **מי יהיה המלך החדש ?** והוחלט שהאיש העשיר ביותר יהיה המלך החדש הוא – **אחשוורוש.**

אחשוורוש זכה לגלות 1080 אוצרות שהחביא נבוכדנאצר ומכך התעשר, אבל מכוון שאין הוא מזרע המלוכה, נשא אחשוורוש את ושתי שהייתה בתו של בלשצאר.

בפרס היה כפר קטן בשם **קְרָצִם** שם היה ספר פשוט ששמו **המן**, אבל כדי שהמן יוכל לחשוב להצר לישראל, מעלה אותו הקב"ה לדרגה גבוהה עד שושן הבירה כי אין ישראל נמסרים בידי אנשים פשוטים שהרי למדנו - כל המיצר לישראל נעשה ראש.

אבל יחד עם זאת ידוע שלב מלכים ורוזנים ביד ה', כלומר כאשר אדם יהודי או גוי מתמנה להיות שליט, בהחלטות הפרטיות שלו כאדם פרטי יש לו את הבחירה כמו כל אדם. אולם בהחלטות של שלטון ניטלת ממנו זכות הבחירה וליבו מסור בידי הקב"ה אשר יטה את הדברים על פי רצונו הוא יתברך. וזהו שאומר **שלמה המלך (משלי כא,א) פִּלְגֵי בַיִם לֵב מִלֶּךְ בְּיַד ה', עַל כָּל אֲשֶׁר יִזְוֹפֵן יִפְּזֹו:**

ומיהו אחשורוש ?

(פרק א,א) וַיְהִי בַיּוֹם אֲחֻשְׁרוּשׁ הוּא אֲחֻשְׁרוּשׁ הַמֶּלֶךְ מֵהַדּוֹ וְעַד כּוֹשׁ שִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים וּבַמָּאָה מְדִינָה: מֵבֵּאֵר רש"י – (רבי שלמה יצחקי) וַיְהִי בַיּוֹם אֲחֻשְׁרוּשׁ מֶלֶךְ פֶּרַס הִי שֶׁמֶלֶךְ תַּחַת כּוֹרֵשׁ לְסוּף שִׁבְעִים שָׁנָה שֶׁל גְּלוּת בָּבֶל : הוּא אֲחֻשְׁרוּשׁ הוּא בְּרִשְׁעוֹ מִתְחַלְתּוֹ וְעַד סוּפוֹ הַמֶּלֶךְ שֶׁמֶלֶךְ מֵעֲצָמוֹ וְלֹא הִיּה מִזְרַע הַמְּלוּכָה : עַל רִשְׁעוֹתָיו וּשְׁנֵאתוֹ שֶׁל אַחְשֻׁרוּשׁ לִיהוּדִים נִיתֵן לְלִמּוּד מִסְפֵּר עֲזָרָא.

כאשר עזרא הסופר עלה לבנות את הבית השני נאמר **(עזרא ד,ו)** וּבַמְּלָכוּת אֲחֻשְׁרוּשׁ בְּתַזְזוּלַת מְלָכוּתוֹ כָּתְבוּ שִׁטְוֹנָה עַל יְשֻׁבֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם: שֶׁבִיקֵשׁ אַחְשֻׁרוּשׁ לְהַחֲרִיב אֶת יְסוּדוֹת הַבַּיִת הַשֵּׁנִי. הַמֶּלֶךְ אַחְשֻׁרוּשׁ שׁוֹלַח שְׁנֵי נְצִיגִים מִטַּעֲמוֹ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל כְּדִי שִׁיפְקֻחוּ עַל כֵּךְ שֶׁהַקְּמַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִעְצָרָה, וְשָׁמַם רְזוּזִים בְּעַל טַעֲמֵם וְשִׁמְשִׁי, וּמִיָּהוּ שִׁמְשִׁי ? בְּנוֹ שֶׁל הַמֶּן. וְהֵם אֲכָן הַצְּלִיחוּ לְעַצּוֹר אֶת הָעֲבוּדָה שֶׁנֶּאֱמַר **(עזרא ד,כד)** בְּאַדְיָן **(אג)** בְּטַלְתָּ עֲבִידַת בֵּית אֱלֹהֵי דִי בִירוּשָׁלַם **(נצצרה כנ"ת בית המקדש היה)** וְהוֹת בְּטַלְא **(וה"תה ספטה)** עַד שְׁנַת תַּרְתִּינָן **(הנה הנה)** לְמְלָכוּת דְרִישׁ מְלָךְ פֶּרַס: לאחר שלוש שנות מלכות עושה אחשורוש משתה ראשון במשך 180 יום, "חפלה" במשך חצי שנה – מטורף !!! ולמה בכלל ? ולמה דווקא 180 יום ?

אחשורוש קיבל שיגעון גדלות ורצה להראות את עושרו הרב **(אסתר א,ד)** בְּהִרְאֵתוֹ אֶת עֵשֶׂר כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ וְאֶת יָקָר תַּפְאָרַת דְּדוּלְתוֹ יָמִים רַבִּים שִׁמְוִיָּים וּבַמָּאָה יוֹם: ולמדו חז"ל מ-6 המילים הנ"ל שבכל יום הציג אחשורוש שישה אוצרות ובחשבון פשוט $6 \times 180 = 1080$. וכל זאת כדי להראות שמלכותו באה מצד עושרו וכבודו ולא בזכות אשתו ושתי נינה לנבוכדנאצר...

המשתה מיועד רק **(פרק א,ג)**...לְכָל יִשְׂרָאֵל וְעַבְדָּיו וְזֵיל פֶּרַס וּמְדֵי הַפְּרָתַיִם וְיִשְׂרָאֵל הַבְּדִינֹת לְכַפְּזֵי: לאחר המשתה הראשון רואה אחשורוש שיש חוסר נחת לעם הפשוט והוא עושה משתה שני במשך שבעה ימים, כדי לרצות גם את פשוטי העם **(פרק א,ה)** וּבַמְּלוּאֵת הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל הָעָם הַנְּמַצְאִים בְּשׁוּשָׁן הַבְּיָרָה לְמַגְדוֹל וְעַד קָטָן מִשְׁתָּה שִׁבְעַת יָמִים בְּנוֹצָר גִּזְתָּ בֵּיתָן הַמֶּלֶךְ: המשתה השני החל בתאריך **ד' בתשרי** ולמשתה זה הוזמנו גם היהודים.

מרדכי הצדיק שהיה ראש בית הדין אסר על היהודים ללכת למשתה, למרות שמבחינת כשרות לכאורה אין בעיה שהרי נאמר **(פרק א,ח)** ... לְעֵשׂוֹת כְּרִצּוֹן אִישׁ וְאִישׁ, וְיִוְתֵר מִכֵּךְ אֹמְרִים חֲז"ל שֶׁהַכְּשֻׁרֹת הֵייתָה שֶׁל מִרְדַּכִּי עֲצָמוֹ. אז למה לא הסכים מרדכי ליהודים ללכת למשתה ? מה רע בקצת "פוליטיקה" "קשרים" ?

אלא שמרדכי טען שלמרות שמבחינת האוכל הכל כשר, בכל זאת אין זה מקומו של יהודי להיות שותף למסיבה שיש בה רק דברי הבל ולא דברי תורה, גם אם האוכל כשר. רבים מהיהודים בכל זאת לא שמעו למרדכי והלכו למשתה...

ואכן צדק מרדכי, השתתפותם של היהודים באותו משתה היא שגרמה לגזירת המן. אומרת הגמרא **(מגילה יב/א)** שֶׁאֵלּוֹ תִּלְמִידוֹ אֶת רַבִּי שֶׁמַּעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, מִפְּנֵי מָה נִתְחַיְּבוּ שׁוֹנְאֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁבִּאוּתוֹ הַדּוֹר כְּלִיָּה ? אִמְרָה לֵהֶם אִמְרוּ אַתֶּם אִמְרוּ לוֹ מִפְּנֵי שֶׁנֶּהֱנִנוּ מִסְּעוּדַתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רִשְׁעִי. כְּלוּמַר בְּגַלֵּל שֶׁהִתְעַרְבְּבוּ עִם הַגּוֹיִים וְלֹא שֶׁמְרוּ עַל הַמַּחֲצִיחָה שֶׁצְרִיכָה לְהַבְדִּיל בֵּין הַיְּהוּדִי לְגוֹי. מִבֵּיא הַרְבַּ שְׁלֵמָה לְוֹנֶשְׁטַיִן בְּסִפְרוֹ וּמִתּוֹק הָאוֹר עַל מַגִּילַת אֶסְתֵּר אִמְרָה מֵעֲנִינַת ..

אם היהודי אינו עושה לעצמו "קידוש" אז הגוי יבוא ויעשה לו "הברלה"

מרדכי ואסתר

איש יהודי הִיָּה בְּשׁוֹשָׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מֶרְדֳּכִי בֶן יֵאִיר בֶּן שִׁמְעִי בֶן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי:

מדוע הזכירה המגילה – איש יהודי ? וכי אין הדבר ברור שמרדכי יהודי ?!

כדי לענות על התשובה נחזור לשנת ב'תתק"כ 2920 לבריאת העולם (840 לפנה"ס) דוד המלך בן 66 בורח מירושלים בעקבות המרד של אבשלום בנו. (שמואל ב – טז)
{ה} וּבָא הַמֶּלֶךְ דָּוִד עַד בְּזוֹרִים וְהָיָה מִשָּׁם אִישׁ יוֹצֵא מִמִּשְׁפּוֹת בַּיִת שְׂאוֹל וּשְׁמוֹ שִׁמְעִי בֶן גֵּרָא יוֹצֵא וּמְקַלָּל: {ו} וַיִּסְקַל בְּאַבְנִים אֶת דָּוִד וְאֶת כָּל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ דָּוִד וְכָל הָעָם וְכָל הַגִּבּוֹרִים מִיְמֵינוּ וּמִשְׁמָאלוֹ: {ז} וְכֹה אָמַר שִׁמְעִי בְּקַלְלוֹ יוֹצֵא אִישׁ הַדְּמִים וְאִישׁ הַבְּלִיעַל: {ח} הַשֵּׁיב עֲלֶיךָ ה' כָּל דְּמֵי בַיִת שְׂאוֹל אֲשֶׁר מְלַכְתָּ תְּזוֹתָיו וַיִּתֵּן ה' אֶת הַמְּלוּכָה בְּיַד אֲבִשָׁלוֹם בֶּנֶךָ וְהָיָה בְּרַעְתָּךָ כִּי אִישׁ דְּמִים אָתָּה:

באותו הרגע שמעי בן גרא חייב במוות כדין מורד במלכות ואבישי בן צרויה (אחות דוד) רותח מזעם על שמעי ומציע למלך {ט} וַיֹּאמֶר אֲבִישִׁי בֶן צְרוּיָה אֶל הַמֶּלֶךְ לָמָּה יִקְלַל הַכֹּלֵב הַזֶּה אֶת אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ אֶעֱבְרָה נָא וְאֶסִּירָה אֶת רֹאשׁוֹ:

ודוד המלך שהייתה לו את כל הזכות להורות על הריגת שמעי בן גרא משיב לאבישי {י} וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרוּיָה כֹּה יִקְלַל כִּי ה' אָמַר לוֹ קָלַל אֶת דָּוִד וּמִי יֹאמֶר מִדּוּעַ עֲשִׂיתָהּ כֵּן: {יא} וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אֲבִישִׁי וְאֶל כָּל עַבְדָּיו הָיָה בְנֵי אֲשֶׁר יוֹצֵא מִמִּעֵי מִבְּקִישׁ אֶת נַפְשִׁי וְאֵף כִּי עָתָה בֶּן הַיְמִינִי הַזֶּה לֹא וַיִּקְלַל כִּי אָמַר לוֹ ה': {יב} אוֹלֵי יִרְאֶה ה' בְּעֵינָי וְהַשֵּׁיב ה' לִי טוֹבָה תְּזוֹת קָלְלָתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה:

ומדוע לא הסכים דוד שיהרגו את שמעי בן גרא ? הלא מלך שמוחל על כבודו אין כבודו מחול, משום שהמלך הוא דמות ציבורית כרגע ולא האיש הפרטי דוד.

על פי הפשט וכפי שנאמר בפסוקים, אמר דוד המלך תניחו לו כי הקב"ה התיר לו לקלל, ואם בני אבשלום מרד בי, אז מה יש לנו להלין על בן שבט בנימין (שבט שאול המלך) !? כלומר דוד לא ראה את עצמו כמלך באותה שעה, שהרי הוא בורח מפני המלך החדש – אבשלום בנו, ולכן לכאורה אין לשמעני דין של מורד במלכות.

על פי המדרש הסיבה שדוד המלך לא הרג את שמעי היא בגלל "מגילת אסתר". ראה דוד המלך ברוח הקודש שלו שעתיד לצאת מזרעו של שמעי איש צדיק ושמו מרדכי, ובזכות אותו איש תגיע תשועה גדולה לעם ישראל, לכן ציווה דוד שלא להרוג בשלב זה את שמעי, כי עדיין לא היה לשמעני זרע ילדים, אבל אח"כ...

לפני מותו מצווה דוד המלך את שלמה בנו (מלכים א – ב) {ח} וְהָיָה עִמָּךָ שִׁמְעִי בֶן גֵּרָא בֶּן הַיְמִינִי מִבְּזוֹרִים וְהוּא קָלְלָנִי קָלְלָה נְמַרְצָת בַּיּוֹם לְכַתִּי מוֹזְזִים וְהוּא יִרְדַּ לְקָרְאֵתִי הַיְרִדָן וְאֲשַׁבֵּעַ לוֹ בַּה' לֵאמֹר אִם אָמִיתָךְ בְּזוֹרֵב: {ט} וְעָתָה אֵל תִּנְקְהוּ כִּי אִישׁ זֹכֶם אָתָּה וַיִּדְעָתָ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לוֹ וְהוֹרְדָתָ אֶת שִׁבְתוֹ בְּדָם שְׂאוֹל:

עכשיו נחזור לפסוק במגילה איש יהודי הִיָּה (פסג ה'ה איש יהודי Inei יהודי) וּשְׁמוֹ מֶרְדֳּכִי (איש יהודי יהודי קדיק) וּשְׁמוֹ מֶרְדֳּכִי (..f k3k3) בֶּן יֵאִיר בֶּן שִׁמְעִי (אותו מעצי עמאר קיילף את דוד המלך וכף לאת דוד fא הרע אותו כדי שתתקיים הfiefien) בֶּן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי (fike מענת בנימין):

{ז} וַיְהִי אַמֶּן אֶת הַדָּסָה הַיָּא אֶסְתֵּר בֵּת הַדָּוִד כִּי אֵין לָהּ אָב וְאִם וְהַנְּעִרָה יָפֶת תֹּאֵר וְטוֹבֵת מִרְאָה וּבְמוֹת אָבִיהָ וְאִמָּהּ לְקַזֵּזָה מְרַדְּכִי לֹא לְבַת:

בכל סיפור פתיחת המגילה, המשתאות והריגת ושתי, כבר שם מתחילה ההכנה בסתר של הצלת עם ישראל. עד המקרה של ושתי החוק להוצאה להורג בשושן לא התיר למלך בלבד להורות על מוות לאדם אלא לבית דין.

אחת מעצותיו של המן בעקבות סירובה של ושתי המלכה להגיע הייתה לשנות את החוק כך שהמלך יוכל להחליט לבד ובמיידית להוציא אדם להורג ואכן כך נעשה עם וושתי המלכה.

המן שגרם לשינוי חוק ההוצאה להורג שיעשה על ידי המלך לבדו, גרם שלא בידיעתו את כניסתה של אסתר לארמון המלוכה, ובהמשך הוא בעצמו יומת מכוח חוק זה. וכמאמר המלך שלמה **(קהלת יח)** זֹפֶר גִּיּוֹמִין בּוֹ יִפּוֹל וּפְרִץ גְּדֵר יִשְׁכְּנוּ זָזוּשׁ:

שמה המקורי של אסתר הוא הדסה, אביה נפטר כאשר התעברה אמה של אסתר, ואמה נפטרה מיד לאחר לידתה. מרדכי שינה את שמה של הדסה לאסתר מלשון "הסתרת פנים" שנאמר **{י}** לֹא הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת עֲמֹהָ וְאֶת מוֹלְדֹתָהּ כִּי מְרַדְּכִי צִוָּה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא תִגִּיד: - ולמה ?

מרדכי ואסתר היו מזרעו של שאול המלך, ומרדכי לא רצה שאחשוורוש ידע מכך משום שזה עלול לגרום לאחשוורוש לרצות את אסתר יותר מהאחרות, כמו שהוא לקח את ושתי בגלל שהייתה נכדתו של נבוכדנאצר, מרדכי לא רצה שאסתר תילקח אל המלך אחשוורוש בגלל שהיא מזרע שאול המלך.

ולמרות כל זאת נאמר **[טו]**... וַתְּהִי אֶסְתֵּר נְשִׂאת זֶזֶן בְּעֵינֵי כָל רֵאִיָּה **{יז}** וַיֵּאָהֱב הַמֶּלֶךְ אֶת אֶסְתֵּר מִכָּל הַנְּשִׂים וַתֵּשֶׂא זֶזֶן וְזוֹסֵד לְפָנָיו מִכָּל הַבְּתוּלוֹת וַיֵּשֶׂם כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרֵאשִׁיהָ וַיְמַלִּיכָהּ תְּזוּת וְשֵׁתִי:

זה לא דבר פשוט וברור מאליו, ועל זה אנו מתפללים "ותתנו לך לחדש ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואינו" רק ברצונו של הקב"ה תושפע עליך ברכה מסוג של נשיאת חן, שהיא ברכה שהקב"ה משפיע על האדם.

בהמשך נאמר **{יח}** וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֵּה גְדוֹל לְכָל שָׂרָיו וְעַבְדָּיו אֶת מִשְׁתֵּה אֶסְתֵּר וְהַנְּזוּזָה לְמַדְיָנוֹת עָשָׂה וַיִּתֵּן מִשְׂאֵת כִּיֹּר הַמֶּלֶךְ: **{יט}** וּבַהֲקָבִין בְּתוּלוֹת שְׁנִית וּמְרַדְּכִי יֵשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ:

נשאלת השאלה – המלך אחשוורוש, מצאת מלכה, עשית משתה והנחה למדינות בזכות המלכה החדשה כדי שתתחבב על הממלכה, אז מה הסיפור שלך שאתה מקבץ בתולות בשנית ?

התשובה היא בגלל ש... **{י}** לֹא הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת עֲמֹהָ וְאֶת מוֹלְדֹתָהּ כִּי מְרַדְּכִי צִוָּה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא תִגִּיד: המלך אחשוורוש משתגע מזה שאסתר לא מגלה לו מאיזה עם היא, זה מטמטם אותו, ולכן הוא מאיים עליה, אם את לא מגלה לי איזה עם את, אני הולך לבחור מלכה חדשה – והיא עונה לו "תַּמְחָה, תַּעֲשֶׂה אִם קַע אֶפ" ולכן נאמר וּבַהֲקָבִין בְּתוּלוֹת שְׁנִית...

ואסתר דבוקה להנחיה של מרדכי ולא מגלה את מקורותיה... אֶת עֲמֹהָ וְאֶת מוֹלְדֹתָהּ...

העץ והמן

בהמשך המגילה אנו קוראים שהמן נתגדל על ידי המלך, מצליח להוציא את הגזירה להשמדת היהודים, והמלך אפילו מוותר לו על עשרת אלפים ככר הכסף שהמן היה מוכן לשלם לשם כך, מה שמעיד שאחשוורוש עצמו היה מעוניין בהשמדת היהודים.

והנה בשיא גדולתו כמשנה למלך, השר היחיד שכל העם משתחוים לפניו, נאמר {ט} ויצא המן ביום ההוא שמונו וטוב לב וכראות המן את מרדכי בשער המלך ולא קם ולא זע מפניו וימלא המן על מרדכי זומה:

יותר מזה, המן מגיע לביתו ומזמין את כל יקיריו ואז {יא} ויספר להם המן את כבוד עשרו ורב בגיו ואת כל אשר גדלו המלך ואת אשר זשאו על השרים ועבדי המלך: {יב} ויאמר המן אף לא הביאה אסתר המלכה עם המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אותי וגם לבוזר אני קרוא לה עם המלך: ואז נופלת "הפצצה" {יג} וכל זה איננו שוה לי בכל עת אשר אני ראה את מרדכי היהודי יושב בשער המלך:

שאלה – "המן, תמיד אתה נורמלי? יש לך כל טוב, מנה מלך, ציפי, 208 ילדים, כל הצט מתחווים אליך, ופדלף אינה יהודי אחד ממתחווה – הכל שווה לאדם? נפלת על הראש? תתעלם מן.. "

ואז באה ההצעה המעניינת {יד} ותאמר לו זרש אשתו וכל אהביו יעשו עין גבה זומשים אמה ובבקר אמור למלך ויתלו את מרדכי עליו ובא עם המלך אל המשתה שמונו ויטב הדבר לפני המן ויעש העץ:

שאלה נוספת – עץ בגובה 50 אמה = עץ בגובה של כ-25 מטר !!! למה צריך עץ כזה גבוה כדי לתלות אדם? מה קרה? עץ של 2.5 מטר לא מספיק כדי לתלות אדם?

באסתר רבה, פרשה ט אות ב - מתואר כיצד נבחר סוג העץ עליו יתלה המן, לבסוף נאמר שכאשר הביא המן את העץ לביתו.. וכיון שהביאוהו לפניו הכינו על פתח ביתו ומדד עצמו עליו להראות עבדיו היאך יתלה מרדכי עליו. השיבתו בת קול, נאה לך העץ, מתקן לך העץ מששת ימי בראשית. רבנו דתמן אמריו, מנין להמן מן התורה, שנגאמר (בראשית ג, יא): המן העץ. דריש ליה המן העץ.

שואלים המפרשים – היכן רמוז המן בתורה? והתשובה היא מהפסוק (בראשית ג, יא) ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה: המן העץ אשר צויתיה לבלתי אכל מפניו אכלת: אמרו חכמינו אל תקרי - המן העץ, אלא המן העץ !!!

עכשיו נשאלת השאלה, אם זה הפסוק - מה הקשר בין אדם הראשון, עץ הדעת והמן?

דעת זקנים מבעלי התוספות – הקב"ה ציווה את אדם הראשון {טז} ויצו ה' אלהים על האדם לאמור מכל עץ הגן אכל תאכל: {יז} ומיעך הדעת טוב ורע לא תאכל מפניו כי ביום אכלך מפניו מות תמות: אמר הקב"ה לאדם הראשון המן העץ אשר צויתיה לבלתי אכל מפניו אכלת !?

אני אומר לתלותך על העץ, אבל ריחם הקב"ה על אדה"ר ואמר - ועתה ייגנו העץ ויישמר להמן. ולכן יצאה בת קול ואמרה להמן נאה לך העץ, מתקן לך העץ מששת ימי בראשית. או במילים שלנו – "המן, אתה יודע מה? הצף הזה תפוך אליך"

הגאון מוויילנא (רבי אליהו בן שלמה זלמן) מביא יסוד מעניין, ושואל את השאלה ששאלנו, מה גורם להמון להשתגע בגלל יהודי אחד בלבד בכל שושן הבירה שלא משתחוה לו ?

התשובה היא שהיסוד הוא מ- הַמֶּן הָעֵץ, מאדם הראשון !!! אדם הראשון מקבל גן עדן שלם, שיש בו עצים מכל טוב, פירות שאנחנו לא יכולים לחלוטם עליהם, פירות שמותרים לו באכילה, שנאמר **(בראשית ב,טז)** וַיֵּצֵא ה' אֱלֹהִים עֵץ הָאֵדָם לְאִמּוֹר מִכָּל עֵץ הָעֵדֶן אָכַל תֹּאכְלוּ:

אבל... רק מעץ אחד בלבד אל תאכל **(בראשית ב,יז)**, וּמֵעֵץ הָדְרֵעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בַיּוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת: אומר **הגאון מוויילנא** (רבי אליהו בן שלמה זלמן) זהו יסוד הטבוע בנפש האדם, תתיר לו הכל, ותאסור עליו רק דבר אחד - דווקא ממנו הוא ירצה לקחת !!!

הרב ברוך רוזנבלום מביא דוגמא – מעקה נצבע ושמו עליו פתק "צבע טרי", 30 שנה אדם יעבור ליד אותו מעקה ולא יתייחס אליו, דווקא שהוא יראה פתק "צבע טרי" אז הוא חייב לגעת לראות האם באמת "הצבע טרי ?"

לאחר שדוד המלך ציווה את שלמה בנו לעשות דין לשמעי בן גרא, מה עשה שלמה ? ציווה על שמעי בן גרא שיגור בירושלים ואסר עליו לצאת מן העיר. ואם הוא ייצא את העיר ירושלים הוא יהיה חייב מוות כדין מורד במלכות. **ומה קרה בפועל ?**

{לט} וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשׁ שָׁנִים וַיְבָרְזוּ שְׁנֵי עֲבָדִים לְשִׁמְעִי אֶל אָכִישׁ בֶּן מַעֲכָה מֶלֶךְ גָּת וַיֵּדְרוּ לְשִׁמְעִי לְאִמּוֹר הִנֵּה עֲבָדֶיךָ בָּגְדוּ: {מ} וַיָּקָם שִׁמְעִי וַיַּזְבֵּשׂ אֶת זִמְרוֹ וַיִּקְרַח גָּתָה אֶל אָכִישׁ לְבַקֵּשׁ אֶת עֲבָדָיו וַיִּקְרַח שִׁמְעִי וַיֵּבֵא אֶת עֲבָדָיו מִגָּת: {מא} וַיֵּדְדוּ לְשִׁלְמוֹהַ כִּי הִלָּךְ שִׁמְעִי מִירוּשָׁלַם גָּת וַיֵּשֶׁב: {מב} וַיִּשְׁלַחוּ הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר אֲלָיו הֲלֹא הִשְׁבַּעְתִּיךָ בַּה' וְאָעִיד בְּךָ לְאִמּוֹר בְּיוֹם צִאתְךָ וְהִלַּכְתָּ אֹנֶה וְאֹנֶה יִדְעַ תִּדְרַע כִּי מוֹת תָּמוּת וְתֹאמַר אֲלֵי טוֹב הִדְבַר שִׁמְעִי: {מג} וּבַהֲדַע לֹא שִׁמְרַתָּ אֶת שְׁבֻעַת ה' וְאֵת הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי עֲלֶיךָ: {מד} וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל שִׁמְעִי אֵתָה יִדְעַתָּ אֶת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר יִדְעַ לְבַבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְדָוִד אָבִי וְהִשִּׁיב ה' אֶת רַעְתָּךְ בְּרֹאשֶׁךָ: {מה} וְהַמֶּלֶךְ שִׁלְמוֹהַ בָּרוּךְ וְכֹסֵא דָוִד יִהְיֶה זָכוֹן לְפָנָי ה' עַד עוֹלָם: {מו} וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ אֶת בְּנֵיהֶו בֶּן יְהוֹיָדָע וַיֵּצֵא וַיִּפְגַּע בּוֹ וַיָּמוּת וְהַמִּמְלָכָה זָכוּנָה בְּיַד שִׁלְמוֹהַ:

זהו בדיוק היסוד של האדם, הוא יעבור דווקא על מה שאסרת עליו ...

נשארה השאלה – **אבל למה עץ בגובה של 25 מטר !?**

התשובה היא לאחר שהרגו את עשרת בני המן ערפו את ראשיהם, והמן היה עדיין תלוי על העץ למעלה בקצה, ואז מתחת להמן תלו את הבנים שלו בדיוק לפי הסדר שמופיע במגילה. אומר הפירוש, כמה טוב שגובה העץ היה 50 אמה, כך היה מקום לכולם ברווח, ואפשר היה לתלות אותם בצורה מאוד מסודרת ובולטת. הנה, כך: כל אחד תפס גובה של 3 אמות [כמטר וחצי], מלבד המן שתפס 4 אמות מפני שנתלה עם ראשו. סה"כ 34 אמות. ובין אחד לשני צריך לעשות קצת רווח, שלא יהיה להם צפוף, וגם שכל אחד יהיה ניכר בפני עצמו, ובכן עשו רווח של אמה בין אחד לאחד [סה"כ 10 אמה]. למעלה, מעל הראש של המן, הותירו רווח של עוד אמה אחת, כדי שלא ינקרוהו הציפורים, כך שישאר שלם וכולם יוכלו לזהותו בלי בעיה [כי

הַצִּיפּוּרִים לֹא יִבְאוּ "חֲזִיתִית" לֹא יִבְאוּ מִפְּנֵי שֶׁהֵם מִפְּחָדִים מִצִּוּרֵי אֲדָם. אֲבָל אֵם יֵהִי כֹּאֵם מִרְאֵה הַצִּיפּוּרִים, הֵם יִבְאוּ לְמִוֹלָה מִלְּמַעְלָה וְלִנְקִרוֹ מִלְּפָנֵי לְרֵאוֹת שֶׁהֵם אֲדָם]. למטה, מתחת לרגליים של ויזתא - הותירו 3 אמות, כדי שלא יבואו כלבים או חיות רעות לנגוס בו ו"יגנבו את ההצגה"... וכמו כן, העץ היה תחוב באדמה בעומק של 3 אמות, שיהיה יציב. סה"כ בדיוק 50 אמה !!!

מאסתר המלכה ועד משפטי נירנברג

לאחר שהתהפך הגורל והמן נתלה, כאשר היהודים הורגים בזרע עמלק מסופר ש..
{ו} ובְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְהוּדִים וְאֶבֶד זֹמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ: {ז} וְאֵת פְּרִשְׁנֵדָתָא
וְאֵת דְּלִפּוֹן וְאֵת אֶסְפֵּתָא: {ח} וְאֵת פּוֹרְתָא וְאֵת אֶדְלִיא וְאֵת אַרְיֵדָתָא: {ט} וְאֵת
פְּרַבְשֵׁתָא וְאֵת אַרְיֵסִי וְאֵת אַרְדִּי וְאֵת וַיֹּתָא: {י} עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הַמֶּן בֶּן הַמִּדְתָּא צָרַר
הַיְהוּדִים הָרְגוּ וּבְבֹזָה לֹא שָׁלוּוּ אֶת יָדָם:

המלך מקבל דיווח {יא} בַּיּוֹם הַהוּא בָּא מִסְפָּר הַהֲרוּגִים בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה לְפָנֵי
הַמֶּלֶךְ: וְאִזּוּ הוּא פּוֹנֵה לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה {יב} וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בְּשׁוֹשַׁן
הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְהוּדִים וְאֶבֶד זֹמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הַמֶּן בְּשֵׂאֵר מְדִינֹת
הַמֶּלֶךְ מִהָ עָשׂוּ וּמִהָ שְׂאֵלְתָּ וַיִּנְתֵּן לָּהּ וּמִהָ בְּקִשְׁתָּ עוֹד וְתַעֲשִׂי: וְאֶסְתֵּר עוֹנֵה לוֹ
{יג} וְתֹאמַר אֶסְתֵּר אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנְתֵּן גַּם מְזוֹר לַיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוֹשַׁן לַעֲשׂוֹת
כְּדַת הַיּוֹם וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הַמֶּן יִתְּלוּ עַל הָעֵץ:

נשאלת השאלה – מדוע אסתר מבקשת וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הַמֶּן יִתְּלוּ עַל הָעֵץ ? הלא
הם כבר מתים, מה קורה פה התעללות בגופות !?

התשובה מדויקת ונחלק אותה לאספר נק':

נק' ראשונה:

ידוע שעל פי הסוד, למרות ששמו של הקב"ה לא מוזכר במגילה, ברור שכל סיפור
המגילה הוא בהנהגה של הקב"ה בהסתר פנים, ובכל מקום בו נאמר במגילה
"המלך" הכוונה היא לקב"ה, ובכל מקום שכתוב "המלך אחשורוש" הכוונה
לאחשורוש עצמו. כמו כן ידוע שהמילה "מחר" בתורה משמעותה "לעתיד לבוא".
וכאשר מופיעה המילה "ואת" משמעותה לרבות את... (מישהו נוסף)

הגמרא במסכת מגילה אומרת
שמגילת אסתר ברוח הקודש נאמרה,
אם כן, לכל מילה ומילה במגילה
יש משמעות. ואם נכתבה אות זעירא
(אות קטנה יחסית לאחרות) יש לכך
משמעות.

את שמות עשרת בני המן כותבים
במגילה כבר לפני מאות בשנים
באופן הבא:

שימו לב לאותיות הקטנות
של שלושה מבני המן...

ת - ש - ז

אִישׁ	וְאֵת
פְּרִשְׁנֵדָתָא	וְאֵת
דְּלִפּוֹן	וְאֵת
אֶסְפֵּתָא	וְאֵת
פּוֹרְתָא	וְאֵת
אֶדְלִיא	וְאֵת
אַרְיֵדָתָא	וְאֵת
פְּרַבְשֵׁתָא	וְאֵת
אַרְיֵסִי	וְאֵת
אַרְדִּי	וְאֵת
וַיֹּתָא	עֲשֶׂרֶת

נק' שניה:

אלפי שנים אחרי מרדכי ואסתר קם צורר חדש לעם ישראל, המן חדש בגרמניה, זרע עמלק שטבח והרגו במליוני יהודים רק בשל היותם יהודים, דתיים חילוניים בדיוק אותה אידיאולוגיה של המן. **[יג] לְהַשְׁמִיד לְהַרְגֹּת וּלְאַבְּדֹת אֶת כָּל הַיְהוּדִים מִנְעַר וְעַד זֶקֶן טָף וְנָשִׁים ... וּשְׁלָלְכֶם לְבוֹז:**

בתום מלחמת העולם הראשונה במשפטי נירנברג נשפטו 12 צוררים נאצים למוות, להלן ציטוטים מויקיפדיה "שנים עשר מבין הנאשמים נידונו לעונש מוות. מהם, מרטין בורמן שבאותה עת לא היה בידי בעלות הברית נידון בהיעדרו, וגזר דינו מעולם לא בוצע. הרמן גרינג התאבד בתאו בבליעת כמוסת ציאניד שעות ספורות לפני ביצוע גזר הדין".

"עשרת הנאשמים הנותרים שנידונו למוות הוצאו להורג על ידי התליין האמריקאי ג'ון וודס באולם ההתעמלות שצמוד לכלא נירנברג בחצות 16 באוקטובר 1946, וגופותיהם נשרפו במחנה הריכוז דכאו".

מדהים !!! מתוך **12 נאשמים** שנידונו למוות, רק **11 נאשמים** נמצאים בידי בעלות הברית לקראת ביצוע גזר הדין. שעות ספורות לפני התליה מתאבד הצורר הרמן גרינג שם רשעים ירקב, ובסופו של דבר הוצאו להורג בדיוק **10 נאשמים** !!! מעניין גם שהם נידונו דווקא **בתליה**, למרות שהיה נהוג באותה תקופה להוציא להורג על ידי כיתת יורים !!! ומה היה שם התליין ? "במקרה" ג'ון וודס (**עצ**)

נק' שלישית:

אחד מהצוררים שהוצא להורג יוליוס שטרייכר שם רשעים ירקב, בעת שהוצא להורג צעק... להלן ציטוט מדהים מויקיפדיה...

"שטרייכר היה בין הנידונים למוות במשפטי נירנברג, בהם הורשע ונידון למוות. לפי המגזין ניוזוויק, בעת הוצאתו להורג, קרא שטרייכר "חג פורים שמח 1946". לפי דניס ברק ודייוויד גרס (בספרם A History of West Germany, חלק שני), אמר שטרייכר- "הייל היטלר! עכשיו אני הולך אל האלוהים. משתה פורים 1946!". הבולשביקים יום אחד יתלו את כולכם" מה יש לצורר נאצי ימ"ש שמוצא להורג לצעוק - **חג פורים שמח 1946** !?

נק' רביעית:

יום התליה של 10 הצוררים חל בתאריך **16 באוקטובר 1946**, שחל בתאריך העברי **כ"א בתשרי ה'תש"ז** שהוא יום הושענה רבה, כלומר היום שבו נחתם סופית גורלו של האדם, והפתקאות / הגזרות יוצאות לדרך.

סיכום הדברים:

וַתֵּאמֶר אֶסְתֵּר (מִבְּקֶטֶת אֶסְתֵּר מִהֶקֶב"ה) אִם עַל הַבְּיָמָה טוֹב (אִם יֵשׁ לַיּוֹנִים זְכוּת) יִצְתָּן עִם מְזוֹר (לְאַתִּיז לְבֹאִי) לַיהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׂוֹשָׁן (לְיִהוּדִים שִׁיבִיּוֹ בְּלִילֹת) לְעֲשׂוֹת כְּדַת הַיּוֹם (100 פֶּצֶט יִחַלּוּ בְּהִלָּתָם מִיֵּד יִשְׂרָאֵלִים) וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הַבָּן (וְעֵצָה רַעִיט מִנְרַע הַמֶּן) יִתְּלוּ עַל הָעֵץ (עַל מַה יִּעֲשֶׂה לְבָנֶיךָ):

נס פורים חל בשנת ג'ת"ה 3405 לבריאת העולם (355 לפנה"ס) והנה זכתה אסתר המלכה ולאחר 2,301 שנים נתקיימה בקשתה ואת עשרת בני המן שבאו בגלגול של 10 צוררים נאצים – תלו על העץ !!! וכעת ברור מדוע צועק צורר נאצי חג פורים היום... הוא פשוט זוכר את הגלגול הקודם שלו – הוא כבר נתלה בעבר בחג הפורים

שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם

וְלַמֶּלֶךְ אֵין שׁוּה לְהַנִּיחָם :

כאשר המן רצה לשכנע את אחשורוש להשמיד את עם ישראל, הוא תירץ את הדברים באופן הבא {ח} וַיֹּאמֶר הֶבֶן לְמֶלֶךְ אַחְשֻׁרוּשׁ יִשְׁנֹו עִם אֲזוּד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכֹל מְדִינֹות מְלֻכּוֹתֶיהָ וְדָתֵיהֶם שְׁנוֹת מִכָּל עָם וְאֵת דָּתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים וְלַמֶּלֶךְ אֵין שׁוּה לְהַנִּיחָם:

הגמרא דנה בעניין התפילין של הקב"ה וכמובן שאין העניין בתפילין של ממש שהרי לקב"ה אין גוף ואין דמות הגוף, אלא זה על דרך המשל כדי להבין את ההנהגה של הקב"ה. אומרת הגמרא (ברכות וא) אמר רבי אבין בר רב אדא, אמר רבי יצחק - מנין שהקב"ה מניח תפילין ? (והראיה היא...) שנאמר (ישעיה סב,ח) וְשִׁבַּע ה' בְּיָמֵינוּ וּבְזָרוּעַ עָזוֹ (והראיה היא...) זו תורה (והראיה היא...) שנאמר (דברים לג,ב) בְּיָמֵינוּ אֲשֶׁר דָּת לָמוֹ: (והראיה היא...) ובְזָרוּעַ עָזוֹ - אלו תפילין (והראיה היא...) שנאמר (תהילים כט,יא) ה' עֹז לְעַבְדוֹ יִתֵּן (והראיה היא...) ומנין שהתפילין עוז הם לישראל ? (ואונה על כפ...) דכתיב (דברים כח,י) וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיהֶם וַיִּרְאוּ בְּמִן:

ותניא (יג' עניין לה כפ"תא) ר' אליעזר הגדול אומר - אלו תפילין שבראש. אמר ליה (fke) רב נחמן בר יצחק (את) רב חייא בר אבין, הני תפילין דמרי עלמא מה כתיב בהו ? (התפילין האלה הן הקב"ה - מה כתוב בהן ?) אמר ליה (דברי הימים א יז, כא) וְבִי כְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גְּוֵי אֲזוּד בְּאָרְץ (והראיה היא...) ומי (והראיה היא...) משתבח קוב"ה בשבחייהו דישראל (הראיה היא...) ? (ואונה היא...) - אין (כן !! והראיה היא...) דכתיב (דברים כו) [יז] אֵת ה' הָאֱמֹרֶת הַיּוֹם וּכְתִיב [יח] וְה' הָאֱמִירָה הַיּוֹם. אמר להם הקב"ה לישראל, אתם עשיתונו חטיבה אחת בעולם ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם.

כפי שהבהרנו לעיל על פי הסוד בכל מקום שבו כתוב המלך אחשורוש מדובר באחשורוש עצמו, אבל במקומות בהם נכתב המלך מדובר בקב"ה. חידש מורי ורבי הרב יוסף שני שליט"א את סוד הפסוקים באופן הבא :

וַיֹּאמֶר הֶבֶן לְמֶלֶךְ אַחְשֻׁרוּשׁ, יִשְׁנֹו עִם אֲזוּד, עם ישראל שנענש ונמצא בגלות, מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכֹל מְדִינֹות מְלֻכּוֹתֶיהָ וְדָתֵיהֶם שְׁנוֹת מִכָּל עָם, והטעות שלהם היא ש... וְאֵת דָּתֵי הַמֶּלֶךְ את מצוות התורה שהקב"ה ציווה אותם לעשות אֵינָם עֹשִׂים. אז עכשיו וְלַמֶּלֶךְ לקב"ה, אֵין שׁוּה לְהַנִּיחָם: אין סיבה להניח את התפילין שלו, אין הוא יכול להתגאות בעם ישראל ולומר וְבִי כְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גְּוֵי אֲזוּד בְּאָרְץ, אז עכשיו זו ההזדמנות שלנו... רק המן לא ידע שלעולם....

(תהילים צד, יד) כִּי לֹא יִטָּשׁ ה' עַבְדּוֹ וְנִזְזָלְתּוֹ לֹא יֵעָזֵב:

פּוֹרֵיט שֵׁחַ

לוקט ממדרשי חז"ל ומדרשות הרבנים שליט"א

ערך-ניר גהלי

להצטרפות לרשימת תפוצה שבועית - nirgahali@gmail.com
כמו כן, ניתן להוריד את המאמר מהאתר - www.nir-g.022.co.il